

Аналитикалық анықтама

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Терагасының 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бұйрығына сәйкес, "Байкен Әшімов атындағы Петропавл машина жасау және көлік колледжі" КМКК директорының 2024 жылғы 17.06-гі № 01-10/54 бұйрығы негізінде "Байкен Әшімов атындағы Петропавл машина жасау және көлік колледжі" КМКК сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілетін жұмыс тобы құрылды. 2024 жылғы 17 маусымнан бастап 2024 жылғы 24.06-ға дейін сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу бағыты:

- 1) Нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 2) ұйымдық-басқару қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

1. Жұмыс тобы білім беру саласындағы нормативтік құқықтық актілердің нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау мәніне колданылуына талдау жүргізді.

2. Талдау барысында мыналар анықталды:

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі 1.

"Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру саласында мемлекеттік қызметтер көрсету қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 20 қантардағы № 19 бұйрығымен бекітілген "Білім беру ұйымдарының үлгілері бойынша білім алушыларды ауыстыру және қайта қабылдау" мемлекеттік қызмет көрсету қағидаларының 19-тармағына сәйкес (бұдан әрі – Студенттерді бір оқу орнынан екіншісіне ауыстыру кезінде оқу жұмыс жоспарларының пәндері / модульдері бойынша оқу нәтижелеріндегі айырмашылықты білім беру ұйымы басшысының оқу жұмысы жөніндегі орынбасары белгілейді. Оқу жұмыс жоспарларының пәндері/модульдері бойынша оқу нәтижелеріндегі айырмашылықты жою тәртібі мен мерзімдері білім беру ұйымы басшысының бұйрығымен бекітіледі, бұл білім беру ұйымы басшысының шешім қабылдауы кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелі болып табылады.

Ұсыным: Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 20 қантардағы № 19 "Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі қызмет көрсету қағидаларын бекіту туралы" бұйрығымен бекітілген "Білім беру ұйымдарының түрлері бойынша білім алушыларды ауыстыру және қайта қабылдау" мемлекеттік қызмет көрсету қағидаларының 19-тармағына өзгерістер енгізу туралы ұсыныспен ҚР Білім министрлігіне хат жолдау 19-тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

«19. Оқу жұмыс жоспарларының пәндері/модульдері бойынша оқу нәтижелеріндегі айырмашылықты білім беру ұйымы басшысының оқу жұмысы жөніндегі орынбасары белгілейді. Оқу жұмыс жоспарларының пәндері/модульдері бойынша оқу нәтижелеріндегі айырмашылықты жою тәртібі мен мерзімдері білім беру ұйымының алқалы органының шешімімен қабылданады».

2.1. Персоналды басқару.

31.08.2023-31.05.2024 аралығындағы кезеңде колledge қызметкерлерінің орташа штат саны-150 (жұз елу) қызметкерді құрайды. Келесі бос жұмыс орындары бар:ғимараттарға қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу бойынша жұмысшы-1 бос жұмыс орны.

Көрсетілген кезеңде – 20 қызметкер қабылданды (оның 8-і мемлекеттік білім беру үйімінің педагог лауазымына орналасуға конкурс өткізу тәртібімен қабылданды), 12 қызметкер жұмыстан шығарылды (оның ішінде 2 еңбек шарты оның қолданылу мерзімінің өтуіне байланысты тоқтатылды, 10-ы қызметкердің бастамасы бойынша бұзылды).

Көрсетілген кезеңде жұмыс берушінің бастамасы бойынша еңбек шартын бұзу жағдайлары болған жоқ. Колledge студенттеріне стипендия тағайындау туралы бұйрықты қалыптастыру кезінде қателік жібергені үшін лауазымдық міндеттерін тиісінше орындағаны үшін еki қызметкер тәртіптік жауапкершілікке тартылды.

Азаматтық қызметке кіру адамның тиісті бос лауазымға койылатын біліктілік талаптарына сәйкес келген жағдайда Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 139-бабының 1-тармағына сәйкес тағайындау тәртібімен жүзеге асырылады.

Колledgeдің барлық қызметкерлері атқаратын лауазымына койылатын біліктілік талаптарына сәйкес келеді.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, қылмыстық қылмыс жасаған қызметкерлер жоқ (қорытынды соттылықтың жоқтығы туралы жұмысқа қабылдау кезінде берілген анықтамалар және Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу Комитетінің ақпараттық сервисі арқылы алынған тексерулердің (жоспарлы - жыл сайынғы және ағымдағы – жұмысқа қабылдау кезінде) нәтижелері негізінде жасалған).

Кадрлардың жиі аудиосузы анықталған жоқ. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері жоқ.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі 2.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі "Марапат" электрондық базасында жұмыс істеген кезде туындейды. Бұл электрондық базада педагог пен білім алушылардың кәсіби жетістіктерінің критерийлері жоқ.

Ұсыныс: СКО әкімдігінің білім басқармасына "Марапат" жүйесіне деректерді енгізу кезінде ескерілетін педагогтар мен білім алушыларға арналған конкурстардың тізбесін әзірлеуді ұсынамыз.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі 3

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі "Педагогтерді аттестаттауды өткізу қағидалары мен шарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 27 қаңтардағы № 83 бұйрығымен (бұдан әрі - қағидалар) жұмыс істеу кезінде туындейды. Қағидалардың 63-тармағына сәйкес "Педагог (оқытушы)" лауазымы бойынша берілген біліктілік санаты "Бөлім

"менгерушісі" лауазымына ауысқан кезде қоса атқару немесе қоса атқару шарттарында сақталады және керісінше.

Алайда, бұғаңғы күні "Бөлім менгерушісі" лауазымын атқаратын педагогтарды аттестаттау кезінде бағалау критерийлері жоқ.

Осы қағидаларда қоса атқару (қоса атқару) шарттарында оқытушы лауазымы бойынша біліктілік санаты бар бөлімше менгерушісінің біліктілік санатын тарату шарттары көзделмеген.

Біліктілік санатын бір лауазымнан екінші лауазымға тарату туралы педагогтердің өтінішін қарау мерзімдері көзделмеген (қағидалардың 63-тармағы).

Ұсыным: Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 27 қаңтардағы № 83 "Педагогтерді аттестаттауды өткізу қағидалары мен шарттарын бекіту туралы" бұйрығының 63-тармағымен "Бөлім менгерушісі" лауазымын атқаратын педагогтерге біліктілік санатын тарату бөлігінде мынадай абзацпен толықтырылсын: "Педагог (оқытушы)" лауазымы бойынша берілген "біліктілік санаты", қоса атқару (қоса атқару) шарттарында берілген "Бөлім менгерушісі" негізгі лауазымы бойынша педагогикалық қызметті жүзеге асыру кезінде сақталады.

Сондай-ақ біліктілік санатын таратуға берген педагогтердің (оқытушылардың) өтініштерін қарау мерзімдері белгіленсін.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі 4.

"Педагогтерді аттестаттауды өткізу қағидалары мен шарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 27 қаңтардағы № 83 бұйрығымен бекітілген педагогтерді аттестаттауды өткізу қағидалары мен шарттарына (бұдан әрі – қағидалар) сәйкес колледж "педагог - модератор" санатын беруге оқытушылар мен өндірістік оқыту шеберлерін аттестаттауды жүргізеді. Осы бұйрыққа сәйкес педагог қызметінің және жетістіктерінің біліктілік санатының талаптарына сәйкестігін бағалау үшін қызмет нәтижелерін кешенді талдамалық жинақтау жүргізіледі.

Материалдарды (портфолионы) дайындау кезінде академиялық адалдық қағидаты сақталады.

Қағидалардың 32-тармағының 1) тармақшасына сәйкес білім беру үйымдарында "педагог-модератор" біліктілік санатын беру үшін аттестаттау комиссиясы құрылады.

25-тармаққа сәйкес Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру үйымдарында арнайы пәндер бойынша педагогтар және өндірістік оқыту шеберлері лауазымдарына жұмысқа қабылданған педагогтерге жұмысқа орналасу кезінде тиісті деңгейдегі комиссия өтініштің негізінде аттестаттауды өткізбей, жұмысқа орналасу сәтінде соңғы 5 (бес) жылдан кем емес бейіні бойынша өндірісте жұмыс өтілі болған кезде біліктілік санатын береді - "педагог- модератор";

Осыған байланысты, "педагог-модератор" біліктілік санатын беру кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері болуы мүмкін деп есептейміз, өйткені колледж сыртқы бақылаусыз өз қызметкерлері арасынан оқытушыларға өз бетінше санаттар береді.

Ұсыным: "Педагогтерді аттестаттауды өткізу қағидалары мен шарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 27 қаңтардағы № 83 бүйрығымен бекітілген педагогтерді аттестаттауды өткізу қағидалары мен шарттарына өзгерістер енгізу туралы ұсыныспен КР Білім министрлігіне хат жолдасын, атап айтқанда "педагог-модератор" біліктілік санатын беру үшін облыс басқармасының органы аттестаттау комиссиясын құрады.

2.2. Мұдделер қақтығысы.

Мемлекеттік сатып алу рәсімін өткізу кезінде аффилиирлену фактілері және жақын туыстары атқаратын лауазымға тікелей бағынысты лауазымдарға орналасу анықталған жоқ.

Колледждің азаматтық қызметшілерінің сыйбайлас жемқорлыққа қарсы тұракты мінез-құлқын қалыптастыру, сыйбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне төзбеушілік ахуалына қол жеткізу, сондай-ақ сыйбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың теріс салдарын болдырмау үшін колледже мынадай ережелер қолданылады:

- 1) азаматтық қызметшінің сыйбайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлыш стандарты;
- 2) корпоративтік әдеп кодексі.
- 3) әдеп кодексі.
- 4) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұскаулық.
- 5) мұдделер қақтығысын анықтау және реттеу жөніндегі саясат.

Колледжде сыйбайлас жемқорлыққа қарсы тәуекелдердің алдын алуға бағытталған іс-шаралар үнемі өткізіліп тұрады.

2.3. Мемлекеттік қызметтер

КР заңнамасына сәйкес Колледж келесі мемлекеттік қызметтерді көрсетеді:

1. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарына құжаттарды қабылдау-0;
2. Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында білім алушыларға жатақхана беру - 167;
3. Техникалық және кәсіптік білім туралы құжаттардың төлнұскаларын беру-24;
4. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарының педагог қызметкерлеріне және оларға теңестірілген тұлғаларына біліктілік санаттарын беруге (растастауға) аттестаттаудан өту үшін құжаттарды қабылдау - 0;
5. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында білім алушыларды ауыстыру және қайта қабылдау - 23;

6. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімін аяқтамаған адамдарға анықтама беру-25;
7. Білім беру ұйымдарында білім алушыларға академиялық демалыс беру - 1;
8. Азаматтардың жекелеген санаттарына, сондай - ақ қорғаншылықтағы (қамқоршылықтағы) және патронаттағы адамдарға, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және жоғары білім беру ұйымдарының білім алушылары мен тәрбиеленушілеріне тегін тамақ беру-24.

Колледжде мемлекеттік қызметтер стандарттарды сақтай отырып көрсетіледі. Көрсетілетін мемлекеттік қызметтердің сапасына мерзімді мониторинг жүргізіледі, жауапты тұлға тағайындалды.

"Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру саласында мемлекеттік қызметтер көрсету қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 20 қантардағы № 19 бұйрығымен бекітілген "Білім беру ұйымдарының ұлгілері бойынша білім алушыларды ауыстыру және қайта қабылдау" мемлекеттік қызмет көрсету қағидаларына (бұдан әрі – қағидалар) сәйкес колледж "Білім беру ұйымдарының білім беру ұйымдарының түрлері бойынша білім алушылар".

Қағидалардың 4-тармағына сәйкес білім алушыларды ауыстыру оның ішінде ақылы негізден мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша оқытуға жүзеге асырылады. Мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша ақылы негізден окуға ауыстыру оку жылы ішінде осы оқу орнында орын босатылуына қарай жүзеге асырылады. Ақылы негізден мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша оқытуға ауыстыру үшін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымы мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша бос орындардың болуы туралы ақпаратты білім беру ұйымының ақпараттық стендерінде, ресми интернет-сайттарында орналастырады.

Мемлекеттік қызметті алу үшін көрсетілетін қызметті алушы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес көрсетілетін қызметті берушіге не "Электрондық үкіметтің" веб-порталына "Білім беру ұйымдарының ұлгілері бойынша білім алушыларды ауыстыру және қайта қабылдау" мемлекеттік көрсетілетін қызметке қойылатын негізгі талаптар тізбесінің 8-тармағында көрсетілген қажетті құжаттарды ұсына отырып, ауысу туралы еркін нысандағы өтінішпен жүгінеді.

Көрсетілетін қызметті алушы "Білім беру ұйымдарының түрлері бойынша білім алушыларды ауыстыру" мемлекеттік көрсетілетін қызметті алу үшін тікелей көрсетілетін қызметті берушіге жүгінген кезде мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша оқытудың ақылы негізінен оқытуға ауыстыру үшін тікелей сыйайлас жемқорлық тәуекелі болады.

Ұсыным: "Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру саласында мемлекеттік қызметтер көрсету қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 20 қантардағы № 19 бұйрығымен бекітілген "Білім беру ұйымдарының ұлгілері бойынша білім алушыларды ауыстыру және қайта қабылдау" мемлекеттік қызмет көрсету қағидаларына өзгерістер енгізу туралы ұсыныспен ҚР Білім

министрлігіне хат жолдансын, ал "Білім беру ұйымдарының түрлері бойынша білім алушыларды ауыстыру және қайта кабылдау" мемлекеттік қызмет көрсетуге қойылатын негізгі талаптар тізбесінің 2-тармағында, қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес көрсетілетін қызметті берушінің кеңесі арқылы "Білім алушыларды білім беру ұйымдарының үлгілері бойынша ауыстыру" мемлекеттік қызметтің көрсету алып тасталсын.

2.4. Басқа

Жоғарыда айтылғандардың негізінде жұмыс тобы колледждің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыйайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ деген қорытындыға келді.

Жоғарыда аталған нормативтік құқықтық актілерге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы ұсыныстарды ҚР Білім министрлігіне жіберуді ұсынамыз.

(қолы)

 (қолы)

 (қолы)

 (қолы)

 (қолы)

 (қолы)

 (қолы)

 (қолы)

25.06.24 Т.А. Шустова
 (күні)
25.06.24 З.З. Садвакасова
 (күні)
25.06.24 П.В. Сенькин
 (күні)
25.06.24 А.Ж. Шунаева
 (күні)
25.06.24 С.В. Мироняк
 (күні)
25.06.24 Е.А. Поротиков
 (күні)
25.06.24 А.Г. Глумова
 (күні)
25.06.24 А.В. Орленко
 (күні)
25.06.24 С.С. Баранова
 (күні)
25.06.24 А.К. Текебаева
 (күні)
25.06.24 И.Р. Орлова
 (күні)